

ÈTA Shipping uit Leeuwarden schudt conservatieve scheepvaart op

„Over een paar jaar varen we emissieloos.” Sam Gombra, directeur van ÈTA Shipping uit Leeuwarden klinkt resoluut. Zijn bedrijf ontwikkelt duurzame en efficiënte schepen, en is klaar om de scheepvaart grondig op te schudden.

Jan-Peter Soenveld

Leeuwarden | Gombra was in zijn lange carrière (van matroos tot eigenaar van een rederij) met zijn constante streven naar efficiëntie en vernieuwing, naar eigen zeggen altijd een vreemde eend in de bijt in de scheepswereld. „De scheepvaart is conservatief”, vindt Gombra, sinds 22 jaar inwoner van Leeuwarden. „De mentaliteit is: het gaat toch goed zo?” Plannen voor rigoureuze veranderingen kregen van zijn collega's weinig bijval. „Het moet allemaal stap voor stap.”

Gombra wilde sneller. Hij ging daarom weg bij ForestWave Navigati- on uit Groningen, dat hij mede oprichtte, om ÈTA te beginnen. Èta is een Griekse letter, die symbool staat voor efficiëntie. In de Johannes de Doperkerk in Leeuwarden werkt hij sinds 2019 met een team van zo'n acht mensen aan het duurzame drogelandingschip ÈTA 6700 van 110 meter, dat vanaf 2023 bosproducten moet vervoeren voor een Fins bedrijf.

Geen wereldverbeteraar

Deze drang naar efficiëntie en verduurzaming komt niet primair uit een altruïstische opvatting om de wereld te verbeteren, geeft Gombra toe. „Dat is niet mijn eerste drijfveer. Maar dat is wel een logisch ge-

volg van wat wij doen.”

Want Gombra ziet al jaren dat de scheepvaart grote stappen kan maken als het gaat om efficiëntie. En volgens hem is er een grote noodzaak om die stappen te zetten. „Je moet je verbeteren om toekomstbestendig te zijn. Iedereen ziet dat het varen op fossiele brandstoffen een keer ophoudt. En straks worden we gedwongen om te veranderen. Kijk maar naar de uitspraak over Shell. Dat moeten we voor zijn.”

Modulair

Aan de wand hangt een impressie van zijn schip, waarvan binnenkort zes gebouwd worden. De romp is gestroomlijnder dan schepen van een vergelijkbaar tonnage. „En er zit geen hoofdmotor in”, zegt Gombra. „Dus de hele machinekamer is eruit.” Het schip wordt in plaats daarvan aangedreven door drie generatoren. Die hebben eerst nog diesel als brandstof, maar een van de revolutionaire aspecten van het schip is dat het modulair is. „Dus we kunnen het aanpassen naar de nieuwe technologie, zonder dat het schip het water uit hoeft. Waterstof bijvoorbeeld. Of biodiesel. Ik weet nu nog niet welke technologie er over vijf jaar is. Maar het schip kan er wel op varen.”

En ook het aanbrengen van zeilen of zonnepanelen is mogelijk. Met zulke snuffjes kan het schip op termijn emissieloos varen. En volgens Gom-

Scheepvaartpionier Sam Gombra van ÈTA Shipping uit Leeuwarden. Foto: David Vroom

Er zit geen hoofdmotor in, dus de hele machinekamer is eruit

bra gaat dat op sommige routes sowieso gebeuren vóór 2030.

De eerste zes schepen zullen al 40 procent minder energie verbruiken dan vergelijkbare schepen. De opera-

tionele kosten zijn 50 procent minder. Een schip kost wel veertien miljoen euro, ietwat aan de hoge kant voor schepen van 110 meter lang. „Maar het is qua systemen veel simpeler, dus op termijn wordt het goedkoper.”

„Veel systemen op het schip zijn geautomatiseerd”, vervolgt Gombra. Zo geeft het schip zelf aan als er een technisch euvel is. „Het kan volledig gemonitord worden vanaf de brug. Daarom zijn er ook minder mensen aan boord nodig.”

De financiering voor de zes schepen is zo goed als rond, en ÈTA heeft bijna een akkoord met een Nederlandse scheepswerf, waar de schepen

gebouwd worden. Er wordt ook al gewerkt aan nieuwe modellen.

Elon Musk

Het *Financieele Dagblad* zinspeelde er al op dat Gombra een Elon Musk voor de scheepvaart kan zijn. Musk bracht met de elektrische auto's van Tesla een revolutie in de autowereld te weeg. Gombra is zelf voorzichtiger met die vergelijking. „Maar een overeenkomst met Tesla is wel dat we niet hebben gekeken naar hoe je een bestaand schip kan verduurzamen, want dat werkt niet. We zijn eigenlijk gewoon helemaal opnieuw begonnen met het ontwerpen van een schip.”